

ne var indlagt 2 gange på psykiatrisk hospital i foråret 1991. Hun rejste til Færøerne den 13. december 1991 på en enkeltbillet og blev sidst set ved sit hotel den 14. december 1991. Hun skrev afskedsbreve til sin familie den 13. december 1991. Hun havde ringet hjem den 12. december 1991 for at ønske sin bror tillykke med fødselsdagen dagen efter. Byretten fandt ikke, at betingelserne i § 6, stk. 2, var opfyldt, da det ikke var bevist, at borteblevne var i livsfare, da hun sidst blev set, eller der af anden grund var en til vished grænsende sandsynlighed for, at hun var død. Landsretten stadfæstede kendelsen.

3. Lovforslagets udformning

3.1. Reglerne om, hvornår der kan afsiges dødsformodningsdom

Reglerne om, hvor lang tid der skal gå, før der kan rejses en sag om afsigelse af dødsformodningsdom vedrørende en forsvundet person, bør ramme den rette balance mellem forskellige hensyn. Under hensyn til en dødsformodningsdoms omfattende og indgribende retsvirkninger for den borteblevne, hvis bo i givet fald bliver skiftet, er det væsentligt, at fristerne er så lange, at man kan gå ud fra, at en person, der ikke har givet livstegn inden fristens udløb, normalt er død. På den anden side tilsiger hensynet til de efterladte m.v., at fristerne ikke er længere, end det er nødvendigt, dels fordi det ofte kan have væsentlig økonomisk og juridisk betydning for de pårørende at få en retlig afklaring, dels fordi de efterladte også følelsesmæssigt kan have behov for, at der officielt sættes et punktum.

Under hensyn til nutidens stærkt forøgede kommunikationsmuligheder – herunder udbredelsen af (mobil)telefoni og anvendelsen af internetkommunikation – forbedrede samfærdselsforhold, et øget internationalt politimæssigt samarbejde og generelt forbedrede muligheder for eftersøgning og efterforskning finder Justitsministeriet, at det i dag må anses for langt mindre sandsynligt end i perioden ved 2. verdenskrigs afslutning, at en bortebleven person kan være forsvundet gennem en længere årrække uden at have haft mulighed for at give livstegn fra sig, og uden, at der har kunnet skaffes nogen efterretninger om den pågældende.

På den baggrund er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke behov for, at den almindelige frist for afsigelse af dødsformodningsdom er længere end 5 år.

Den foreslåede nedsættelse af borteblevnelovens almindelige frist fra 10 til 5 år skal ses i sammenhæng med kravet om, at den person, som der ønskes afsagt dødsformodningsdom over, er bortebleven i lovens

forstand og har været det gennem hele fristens forløb. Kravet om, at den pågældende skal være »bortebleven« foreslås ikke ændret, og det vil således fortsat være nødvendigt for at afsige dødsformodningsdom, at der foreligger nærmere oplysninger i sagen om resultatet af politiets eller andre relevante myndigheders efterforskning m.v. Bevisbyrden for, at en person virkelig er bortebleven, påhviler sagsøger, jf. borteblevnelovens § 11, stk. 2, og retten vil i medfør af denne bestemmelse kunne afvise at fremme sagen, hvis retten ikke finder, at mulighederne for at fremskaffe bevismateriale vedrørende den forsvundne persons færden er udtømte, jf. herved den i U 1948.968 refererede Østre Landsrets kendelse, hvor landsretten afviste at fremme en anmodning om afsigelse af dødsformodningsdom bl.a. med henvisning til, at sagsøgeren kunne have søgt bekræftet gennem Udenrigsministeriet, at borteblevne var død i udlandet.

Domstolene skal således i hver enkelt sag vurdere, om den person, der ønskes afsagt dom over, overhovedet er bortebleven i lovens forstand, og det vil således ikke i sig selv være tilstrækkeligt, at sagsøger forklarer, at han eller hun ikke har hørt fra den forsvundne i 5 år.

De ovenfor nævnte grunde til at halvere lovens lange frist gør sig efter Justitsministeriets opfattelse tilsvarende gældende i forhold til den korte frist efter lovens § 6, stk. 2. Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke behov for, at den korte frist, som gælder i tilfælde, hvor der er særlig nærliggende grund til at formode, at den pågældende er død, er længere end 6 måneder.

Det kan oplyses, at den svenske regering for nylig har udarbejdet et lovforslag, der lægger op til en afkortning af den tilsvarende 10-års frist i Sverige, således at den almindelige frist for afsigelse af dødsformodningsdom også i Sverige vil være 5 år. I Finland er en ny lov på området trådt i kraft den 9. marts 2005. Loven indebærer, at den almindelige frist for afsigelse af dødsformodningsdom efter finsk ret nedsættes fra 10 til 5 år. For så vidt angår tilfælde, hvor der er særlig nærliggende grund til at formode, at en bortebleven person er død, indeholder såvel den svenske regerings lovforslag som den nye finske lov visse lempelser af de gældende korte fristregler.

Efter borteblevnelovens § 12, stk. 3, kan der ikke afsiges dødsformodningsdom før udløbet af en yderligere frist på mindst 3 måneder og højst 1 år fra kundgørelsen af den offentlige indkaldelse. Denne bestemmelse har til formål at sikre, at den borteblevne – hvis den pågældende er i live – eller personer, som ved, hvor den borteblevne opholder sig, har rimelig tid til